

SOUVISLOSTI MEZI KONZUMACÍ PORNOGRAFICKÝCH MATERIÁLŮ A PARTNERSKOU SEXUÁLNÍ AKTIVITOU

původní práce

Eliška Lexová¹
Petr Weiss^{1,2}

¹Katedra psychologie FF UK

²Sexuologický ústav 1. LF UK a VFN
v Praze

Kontaktní adresa:

Mgr. Eliška Lexová
Katedra psychologie
Filozofická fakulta UK
Nám. J. Palacha 2
116 38 Praha 1
e-mail: lexova.elis@gmail.com

SOUHRN

Lexová E, Petr Weiss P. Souvislosti mezi konzumací pornografických materiálů a partnerskou sexuální aktivitou

Úvod: Pornografické materiály jsou ve společnosti vnímány jako škodlivé, avšak některé z nedávných výzkumů poukazují i na pozitivní aspekty konzumace pornografie, která může za určitých podmínek být i zdravou a rekreační aktivitou. Vzhledem k rostoucí popularitě pornografie je nutné výzkumné téma nadále rozvíjet.

Metoda: Prostřednictvím online dotazníku jsme porovnávali jedince z partnerských vztahů, ve kterých je pornografie konzumována společně, každým z partnerů zvlášť, pouze jedním z partnerů či vůbec. Respondenti byli porovnáváni v oblastech partnerské sexuální aktivity zahrnující frekvenci sexuálních aktivit, potřebu pohlavního vybití, sexuální spokojenost, sexuální komunikaci a repertoár a frekvenci partnerských sexuálních praktik.

Výsledky: Do porovnávání bylo zařazeno 685 respondentů starších 18 let, kteří byli v té době v heterosexuálním partnerském vztahu. Partneři společně konzumující pornografii měli ve všech zmíněných oblastech vyšší skóry (tedy příznivější výsledky) než ostatní skupiny, s výjimkou oblastí frekvence partnerských sexuálních aktivit a sexuální spokojenost, kde dosahovali stejných skóre jako partneři nekonzumující pornografii. Mezi muži a ženami nebyl nalezen statisticky významný rozdíl.

Závěr: Studie poukazuje na možné pozitivní souvislosti konzumace pornografie v případě, kdy je konzumována partnery

SUMMARY

Lexová E, Petr Weiss P. Connection between consumption of pornographic materials and partner sexual activity

Introduction: Pornographic materials are perceived as harmful in society. However, some recent research also points to positive aspects of pornography consumption, which can be a healthy and recreational activity under certain conditions. Due to the growing popularity of pornography, the research topic needs to be further developed.

Method: Using an online questionnaire, we compared individuals from relationships in which pornography is consumed together, by each of the partners separately, by only one of the partners, or not at all. Respondents were compared in the areas of partner sexual activity, including the frequency of sexual activity, the need for sexual activities, sexual satisfaction, sexual communication, and the repertoire and frequency of partner sexual practices.

Results: The comparison included 685 respondents over the age of 18 who were in a heterosexual relationship at the time. Partners who consume pornography scored higher in all of these areas than the other groups, with the exception of the areas of frequency of sexual activity and sexual satisfaction, where they scored the same as partners who do not consume pornography. No statistically significant difference was found between men and women.

Conclusion: The study points to the possible positive context of pornography consumption when consumed by partners together. In some cases, partners who do

společně. V některých případech stejných výsledků dosahovali i partneři nekonzumující pornografii. Nicméně jedinci ze vztahů, kde pornografii sledují partneři každý zvlášť, či pouze jeden z nich, dosahovali ve všech oblastech vždy nejnižších skóre, tedy v těchto případech jsou souvislosti konzumace pornografie a partnerských aktivit spíše negativní.

Klíčová slova: partnerský vztah, pornografie, sexuální aktivita, sexuální komunikace, sexuální spokojenost.

not consume pornography achieved the same results. However, individuals from relationships where pornography is watched by partners separately, or by only one of them, always achieved the lowest scores in all areas. We can therefore assume that in this case the context of pornography consumption is rather negative.

Key words: pornography, relationship, sexual activity, sexual communication, sexual satisfaction.

ÚVOD

Pornografie získává čím dál tím více na popularitě. Jedna z nejvíce navštěvovaných internetových stránek s pornografickým materiálem PornHub vydává každý rok komplexní statistický přehled o návštěvnosti svých stránek. Během roku 2019 PornHub zaznamenal celkem 42 miliard návštěv, což je oproti roku 2018 nárůst až o 8,7 miliardy.¹ Za rok 2020 se opět čeká nárůst sledovanosti pornografických materiálů především díky současným omezením souvisejícím se sociální izolací v rámci krize COVID-19.

Ještě v nedávné době bylo na konzumaci pornografie nahlíženo jako na škodlivou aktivitu mající především negativní důsledky na sexuální spokojenost, komunikaci, a také obecně na partnerský vztah,^{2–5} nicméně nedávné studie ukazují, že za určitých podmínek a v určitém kontextu můžeme pornografii vnímat jako zdravou, rekreační a pozitivní aktivitu podporující spokojenost, otevřenou sexuální komunikaci a tolerantní klima v partnerském vztahu.^{4,6–8} Zmíněné příznivé výsledky se objevovaly především u probandů, kteří konzumovali pornografii společně se svým partnerem.

V předkládané studii jsme se z těchto důvodů rozhodli mezi sebou porovnávat jedince z partnerských vztahů, ve kterých je pornografie konzumována společně, každým z partnerů zvlášť, pouze jedním z partnerů, či vůbec není konzumována. Konkrétně jsme se zaměřili na rozdíly v rámci frekvence sexuálních aktivit, potřeby pohlavního vybití, sexuální spokojenosti, sexuální komunikace a repertoáru a frekvence partnerských sexuálních praktik. Výzkum vznikl v rámci diplomové práce obhájené na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy⁹ a jeho zkrácené výsledky byly následně krátce prezentovány ve formě referátu.¹⁰

METODA

Ve výzkumu byla využita kvantitativní strategie. K realizaci výzkumu byl vytvořen online dotazník následně umístěn na sociálních sítích. Metoda dotazování byla zvolena

především kvůli zachování anonymity respondentů, jelikož bylo zkoumané téma velice intimní. Dalším důvodem bylo získání většího počtu respondentů.

Jelikož se jednalo o zcela nový dotazník, bylo nutné udělat pilotní verzi výzkumu. Jejím účelem bylo zjistit úroveň srozumitelnosti položek, zda je dotazník přiměřeně dlouhý, a případně nalézt další nedostatky. Finální verze dotazníku obsahovala položky zjišťující základní demografické údaje, frekvenci partnerských sexuálních aktivit, potřebu pohlavního vybití, míru sexuální spokojenosti a komunikace, a také obsahovala položky týkající se repertoáru sexuální praktik a frekvence jejich využívání v rámci současného partnerského vztahu.

Vytvořený online dotazník byl předložen k vyplnění lidem na sociálních sítích, kde byl umístěn po dobu několika měsíců. Výzkumu se zúčastnilo 721 respondentů, vyloučeny byly neúplně vyplněné dotazníky. Nakonec byly zpracovány údaje od 685 respondentů. Data byla následně zpracována v programu Jamovi. Analýza získaných dat zahrnovala ověření normality. Vzhledem k zesílenosti dat bylo pro zpracování nutné využít neparametrický Kruskal-Wallisův test. Pro všechny testy byla zvolena hladina významnosti $\alpha = 0,05$. Pro párová srovnání byl proveden post hoc test Dwass-Steel-Critchlow-Fligner.

Výzkumný soubor

Metodou získávání dat byl sebevýběr. Zúčastnit se výzkumu bylo umožněno pouze lidem starším 18 let, kteří byli v době vyšetření v heterosexuálním partnerském vztahu. Soubor v této studii tvořilo celkem 685 respondentů, z čehož bylo 274 mužů (40 %) a 411 žen (60 %). Průměrný věk tohoto vzorku byl 29,5 roku pro muže a 28,1 roku pro ženy. Nejvíce zastoupeným dosaženým vzděláním bylo střední s maturitou (53,3 %). Polovina respondentů (49,2 %) v době vyplnění dotazníku žila s partnerem ve společné domácnosti. Průměrnou délkou partnerského vztahu v tomto souboru bylo 59,8 měsíce (téměř 5 let).

VÝSLEDKY

Do studie zahrnutá data byla následně rozdělena do skupin podle toho, zda respondenti konzumují pornografii společně se svým partnerem či partnerkou, konzumují v partnerském vztahu pornografii každý zvlášť, pouze jeden z partnerů, nebo nekonzumují pornografii vůbec. Nejvíce respondentů bylo ve skupině společně sledujících partnerů (tab. 1). Podmínkou pro umístění respondentů do skupiny společně konzumujících pornografii bylo, že alespoň někdy tímto způsobem se svým partnerem pornografii konzumovali. Nejednalo se tedy výhradně o sledování společně s partnerem.

V rámci statistické analýzy mezi skupinami konzumentů pornografie byl prokázán statisticky významný rozdíl ve frekvenci sexuálních aktivit ($\chi^2(3) = 25,0$, $p < 0,001$); v potřebě pohlavního vybití ($\chi^2(3) = 35,8$, $p < 0,001$); na škálách sexuální spokojenosti ($\chi^2(3) = 34,9$, $p < 0,001$); na škálách sexuální komunikace a otevřenosti ($\chi^2(3) = 103,1$, $p < 0,001$); na škálách repertoáru a frekvence využívání partnerských sexuálních praktik ($\chi^2(3) = 55,2$, $p < 0,001$). Mezi pohlavími nebyl nalezen signifikantní rozdíl v žádné z uvedených oblastí partnerské sexuální aktivity (tab. 2).

Skupiny partnerů, u nichž je pornografie konzumována pouze jedním z nich, byly rozděleny i dle pohlaví, abychom mohli prozkoumat, zda se muži liší od žen v jednotlivých oblastech. Podle minulých studií by konzumace pornografie měla mít pozitivnější efekt, jestliže tak činí žena.¹¹ V rámci mužské konzumace pornografie se většínou jedná o negativní efekt.^{12,13} Obzvláště pak v případě, pokud tak činí v partnerském vztahu pouze muž a žena pornografii nesleduje.^{2,4,6} Náš výzkum nenašel žádný signifikantní rozdíl v žádné z oblastí. Konkrétní výsledky jsou uvedeny v jednotlivých oblastech rozepsaných níže.

Některé z předchozích studií naznačovaly, že konzumace pornografie může být pozitivní i v případě, kdy je konzumována každým z partnerů zvlášť nebo pouze jedním z nich za určitých podmínek. Jednalo se o situace, kdy spolu partneři komunikovali o své sexualitě, preferencích, ale i o pornografických materiálech,^{7,14} proto jsme se

rozhodli v každé ze zkoumaných oblastí prozkoumat, zda se výsledky neliší u těchto dvou skupin v případě, kdy buď společně takto komunikují, nebo nekomunikují. Porovnávány byly tedy skupiny partnerů konzumující pornografii každým zvlášť, kteří o tom spolu komunikovali, a ti kteří o tom spolu nekomunikovali. Stejně porovnávání proběhlo i v rámci skupiny partnerů, u nichž konzumuje pornografii pouze jeden z nich. Výsledky jsou uvedeny a rozepsány vždy u konkrétní oblasti, které se to týká.

Frekvence sexuálních aktivit a potřeba pohlavního vybití

Jedinci z partnerských vztahů, kde je pornografie konzumována společně, a ze vztahů, kde partneři nekonzumují pornografii vůbec, mají signifikantně vyšší frekvenci sexuálních aktivit měsíčně než ostatní skupiny konzumentů. Podle následně provedeného post hoc testu bylo zřejmé, že mezi partnery nekonzumujícími pornografii a partnery konzumujícími pornografii společně neexistuje signifikantní rozdíl. Respondenti konzumující pornografii v partnerském vztahu každý zvlášť nebo pouze jedním z nich měli naopak frekvenci partnerských sexuálních aktivit nejnižší (graf 1).

V dimenzi potřeba pohlavního vybití, kterou respondenti uváděli měsíčně, měli nejvyšší skóre společní konzumenti pornografie. Je tomu tak i ve srovnání s pornografií nekonzumujícími partnery (graf 2).

Provedený post hoc test pro párová srovnání ukázal, že mezi partnerskými vztahy, kde pouze muž konzumuje pornografii, a partnerskými vztahy, kde pouze žena konzumuje pornografii, nebyl nalezen signifikantní rozdíl ve frekvenci sexuálních aktivit ($W = 0,48$, $p = 1,000$) ani v potřebě pohlavního vybití ($W = 1,66$, $p = 0,938$).

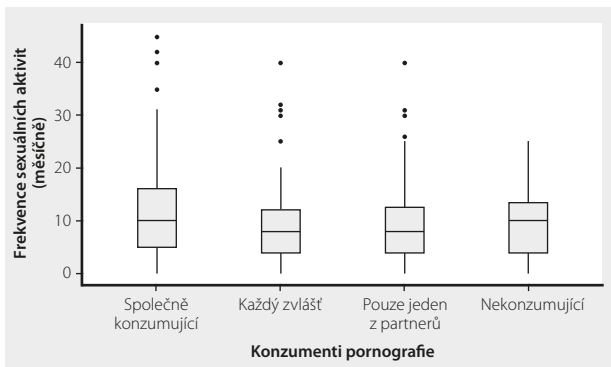
Při porovnávání skupin jedinců z partnerských vztahů, kde je pornografie konzumována každým z partnerů zvlášť, dále rozdělených dle toho, zda spolu ve vztahu komunikují o sexualitě a pornografii či nikoliv, nebyl nalezen statisticky signifikantní rozdíl v oblasti frekvence sexuálních aktivit ($W = 3,71$, $p = 0,090$) a potřeby pohlavního

Tab. 1. Rozdělení partnerů dle konzumace pornografie⁹

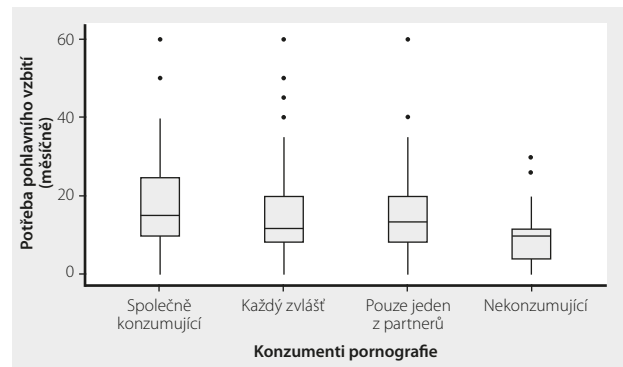
Pohlaví	Partnerské vztahy			
	Partneři společně konzumující pornografii	Partneři konzumující pornografii každý zvlášť	Partneři, u nichž konzumuje pornografii pouze jeden	Partneři nekonzumující pornografii
Muži	139 (50,7 %)	56 (20,4 %)	70 (25,5 %)	9 (3,3 %)
Ženy	165 (40,1 %)	111 (27 %)	90 (21,9 %)	45 (10,9 %)
Celkem	304 (44,4 %)	167 (24,4 %)	160 (23,4 %)	54 (7,9 %)

Tab. 2. Výsledky Kruskal-Wallis¹⁰

	χ^2	df	p	ϵ^2
Frekvence sexuálních aktivit	25,0	3	<0,001	0,0366
Potřeba pohlavního vybití	35,8	3	<0,001	0,0523
Sexuální spokojenost	34,9	3	<0,001	0,0510
Sexuální komunikace a otevřenost	103,1	3	<0,001	0,1507
Repertoár a frekvence využívání partnerských sexuálních praktik	55,2	3	<0,001	0,0807

Graf 1

Graf 2

vybití ($W = 0,51$, $p = 0,999$). Stejně tak nebyl nalezen signifikantní rozdíl v oblasti frekvence sexuálních aktivit ($W = 2,90$, $p = 0,315$) a v oblasti potřeby pohlavního vybití ($W = 0,80$, $p = 0,993$) u jedinců konzumujících pornografii pouze jedním z partnerů, kteří byli také dále rozděleni dle toho, zda spolu komunikují či nikoliv.

Sexuální spokojenost

Na základě výsledku Kruskalova-Wallisova testu lze uzavřít, že partneři konzumující pornografii společně a partneři nekonzumující pornografii oproti ostatním skupinám vykazovali nejvyšší skóry na škálách sexuální spokojenosti. Obdobně jako u frekvence pohlavních aktivit test prokázal, že mezi partnery konzumujícími pornografii každý zvlášť a partnery, u nichž je pornografie konzumována pouze jedním z partnerů, neexistuje signifikantní rozdíl na škálách sexuální spokojenosti ($W = 1,77$, $p = 0,595$). V grafu 3 lze vidět, jakých celkových skóru dosahovali respondenti z jednotlivých skupin na škále sexuální spokojenosti, která v dotazníku obsahovala celkem 24 položek.

Partnerský vztah, ve kterém pornografii konzumuje pouze muž, a partnerský vztah, kde pornografii konzumuje pouze žena, se od sebe signifikantně neliší v míře sexuální spokojenosti ($W = 0,56$, $p = 1,000$).

V oblasti sexuální spokojenosti byli také porovnáváni mezi sebou respondenti z partnerských vztahů, ve kterých je konzumována pornografie každým zvlášť, komunikující o sexualitě a pornografii, a respondenti, ve kterých je také pornografie konzumována každým z partnerů zvlášť, nekomunikující o sexualitě a pornografii. Mezi skupinami

nebyl zjištěn statisticky signifikantní rozdíl ($W = 1,79$, $p = 0,804$). Stejně tak nebyl nalezen signifikantní rozdíl ($W = 2,56$, $p = 0,459$) mezi partnerskými vztahy, kde pornografii sleduje pouze jeden z partnerů a komunikují o tom, a partnerskými vztahy, kde pornografii sleduje pouze jeden z partnerů a nekomunikují o tom.

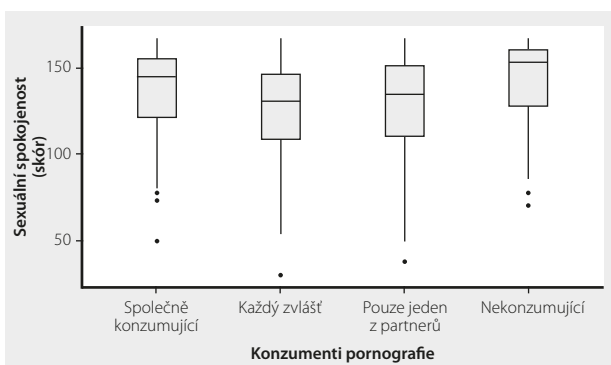
Sexuální komunikace a otevřenost

Podle provedeného post hoc testu můžeme konstatovat, že partneři konzumující pornografii společně měli signifikantně vyšší hodnoty ve škálách sexuální komunikace a otevřenosti než partneři konzumující pornografii každý zvlášť ($W = 10,71$, $p < 0,001$), partneři nekonzumující pornografii ($W = 6,49$, $p < 0,001$) a než ti partneři, u nichž je pornografie konzumována pouze jedním z nich ($W = 12,3$, $p < 0,001$). V grafu 4 lze vidět porovnání jednotlivých skupin na základě získaného skóru na škálách sexuální komunikace a otevřenosti. Oblast pokrývaly celkem čtyři položky.

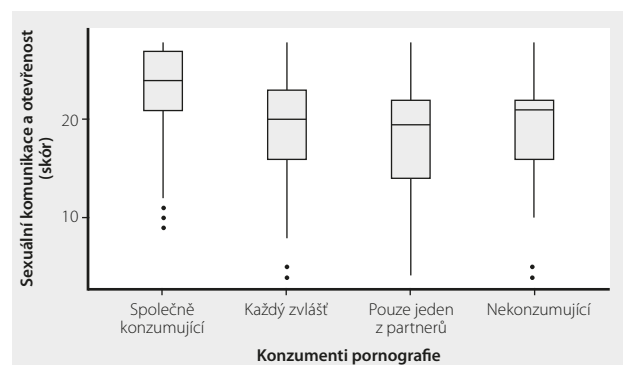
Stejně jako u předchozích oblastí i zde se ukázalo, že mezi partnerskými vztahy, kde pornografii sleduje výhradně muž nebo žena, neexistuje signifikantní rozdíl na škálách sexuální komunikace a otevřenosti ($W = 1,49$, $p = 0,966$).

Repertoár a frekvence partnerských sexuálních praktik

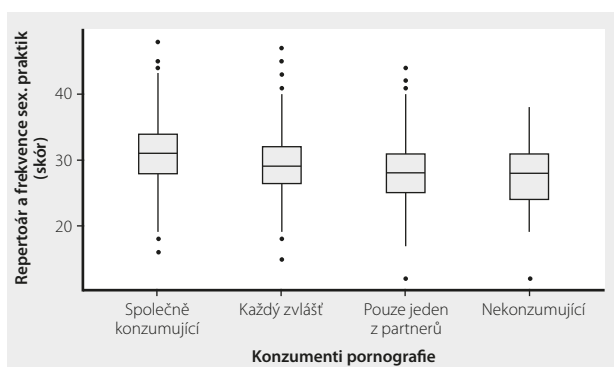
V této oblasti jsme se zaměřili na to, jak velký repertoár sexuálních praktik mají různé partnerské vztahy rozdělené

Graf 3

Graf 4

Graf 5

dle typu konzumace pornografie, a také jak často dané praktiky využívají.

I v této oblasti nám vyšlo, že partneři společně konzumující pornografii mají signifikantně větší repertoár a vyšší frekvenci využívání partnerských sexuálních praktik oproti partnerům nekonzumujícím pornografii ($W = 6,81$, $p < 0,001$), partnerům konzumujícím pornografii každý zvlášť ($W = 5,88$, $p < 0,001$) a oproti partnerům, u nichž je pornografie konzumována pouze jedním z nich ($W = 8,95$, $p < 0,001$). V dotazníku pokrývaly tuto oblast položky zabývající se počtem a variabilitou jednotlivých sexuálních praktik s doplňující otázkou týkající se frekvence jejich využívání. Výsledný skór sloužil pro porovnání jednotlivých skupin, jak je možné vidět v grafu 5. Mezi muži a ženami nebyl nalezen žádný signifikantní rozdíl ($W = 2,30$, $p = 0,733$), stejně jako v předešlých oblastech zkoumání.

U skupin partnerů, u nichž je pornografie konzumována každým zvlášť, rozdělených podle toho, zda o tom spolu komunikují či ne, nebyl nalezen statisticky signifikantní rozdíl ($W = 1,28$, $p = 0,945$). Partneři, u nichž konzumuje pornografii pouze jeden z nich a kteří o tom komunikují, a partneři, u nichž konzumuje pornografii pouze jeden z nich a kteří o tom nekomunikují, se mezi sebou signifikantně nelišili v oblasti repertoáru a frekvence partnerských sexuálních praktik ($W = 2,11$, $p = 0,670$).

DISKUSE

Výsledky nynějšího výzkumu se shodují se zahraničními výzkumy, které zkoumaly konzumaci pornografie a frekvenci partnerských sexuálních aktivit v podobném výzkumném designu.^{15,16} Stejně tak v oblasti sexuální spokojenosti se shodují s výsledky studií zahraničních autorů.^{2,3,5} Tito autoři se shodují v tom, že jedinci z partnerských vztahů, kteří se dívali na pornografické materiály o samotě, byli obecně méně sexuální spokojeni než partneři nekonzumující pornografii. Studie se shodují i v tom, že pokud je pornografie konzumována, je vhodnější, aby tak partneři činili společně, nebo aby pornografii nekonzumovali vůbec. I v oblasti sexuální komunikace a otevřenosti se naše výsledky shodují s výstupy dalších zahraničních studií.^{6,7,17,18} Užívání pornografie v těchto studiích úzce souviselo s upřímností a otevřeností v partnerských vztazích. Společná konzumace pornografie usnadňovala komunikaci o sexuálních preferencích a fantaziích.

Naše výsledky svědčí o tom, že partneři společně konzumující pornografii vykazují zároveň vyšší frekvenci pohlavních styků měsíčně, vyšší potřebu pohlavního vybití, vyšší míru sexuální spokojenosti, vyšší míru sexuální komunikace a otevřenosti ve vztahu, a také mají větší repertoár a vyšší frekvenci využívání partnerských sexuálních praktik. Výjimku tvoří partneři nekonzumující pornografii, kteří dosahují stejných výsledků v oblastech potřeby pohlavního vybití a sexuální spokojenosti.

Výzkum se zaměřil především na zjištění souvislostí, nevypovídá nic o kauzalitě mezi partnerskými aktivitami a užíváním pornografie. Nicméně můžeme uvažovat na základě výsledků o tom, že společná konzumace pornografie může být důsledkem kvalitního partnerského vztahu. Společné sledování pornografie je záležitost navýsost intimní, jde o jistý vstup do soukromí každého z partnerů. Tudiž fakt, že partneři jsou ochotni společně sdílet konzumování pornografie, může naznačovat, že vztah samotný je dostatečně vyzrálý a partneři pocítují vůči sobě vyšší míru intimity a větší blízkost.

Kromě oblasti sexuální spokojenosti a potřeby pohlavního vybití partneři nekonzumující pornografii dosahovali stejných výsledků jako skupiny partnerů konzumujících pornografii každý zvlášť nebo pouze jedním z nich. Domníváme se, že společná konzumace pornografie zároveň vytváří mezi partnery možnost komunikovat o sexualitě, a proto se v sexuální oblasti znají lépe, sdělují si své preference. Konverzace samotná získá na hodnotě díky společné zkušenosti a skutečnému zážitku, ze kterého mohou partneři čerpat znalosti o tom druhém.

Mezi pohlavími nebyl v nynější studii nalezen signifikantní rozdíl v žádné z oblastí partnerských sexuálních aktivit, ačkoliv to některé předchozí studie naznačovaly.^{2,4,6,19} Rozdíly jsme očekávali zvláště u skupin, kde je pornografie konzumována pouze jedním z partnerů. Předchozí výzkumy svědčily o tom, že konzumace pornografie je pro partnerský vztah a sexualitu v něm škodlivá především tehdy, pokud pornografii sleduje muž.^{12,13} V případě ženy se jednalo o spíše pozitivnější souvislosti.¹¹ V našem výzkumu jsme podobné výsledky nezaznamenali v žádné z oblastí.

Podle předchozích studií jsme se snažili zjistit, zda se u jedinců konzumujících pornografii každým zvlášť nebo pouze jedním z nich objevují pozitivnější výsledky v případě, kdy o tom spolu komunikují.^{7,14} Zážitek ze společné konzumace pornografie by se tímto způsobem mohl „nahradit“ a oddělená konzumace pornografie by tak mohla mít stejné pozitivní souvislosti. V našem výzkumu se tento předpoklad neověřil. Můžeme se domnívat, že stejných benefitů, jaké má společná partnerská konzumace pornografie, nelze dosáhnout pouze tím, že si o tom partneři společně popovídají a sdělí si své zážitky. Nejspíše zde může hrát roli i samotný prožitek při společném sledování pornografie.

Metodologie výzkumu má jisté limity dané především metodou získání respondentů na základě samovýběru a internetového způsobu získání dat. Soubor není reprezentativní, získané výsledky můžeme tedy vztahovat na populaci pouze v omezené míře. Zároveň zde nelze mluvit o kauzálním vztahu, ale spíše o souvislostech. Způsob získání dat pomocí dotazníku však posloužil především

k získání dat intimního charakteru a zároveň k zachování anonymity. Negativem je především snížená možnost eliminace nežádoucích proměnných a neověření kauzality mezi jevy.

ZÁVĚR

Sexualita je neobvykle komplexním jevem náročným na zkoumání, obzvláště pokud chceme zkoumat její souvislosti v kontextu konzumace pornografie. Téma je v současné době velice relevantní vzhledem k narůstající popularitě pornografických materiálů. Zatím není zcela jasné, zda je konzumace pornografie spíše pozitivní či negativní, eventuálně jaký má vliv v jednotlivých oblastech

sexuálního chování. Výsledky studií jsou zatím nejednotné.

Nynější studie poukázala na možné pozitivní souvislosti konzumace pornografie na partnerské soužití za předpokladu, že je konzumována oběma partnery společně nebo není konzumována vůbec. Negativní souvislosti můžeme pozorovat především ve vztazích, kde partneři sledují pornografii každý zvlášť, či ji sleduje pouze jeden z partnerů.

Téma je potřeba nadále rozvíjet v rámci navazujících výzkumů rozšiřujících naše znalosti o možných souvislostech mezi konzumací pornografie a pozitivními či negativními důsledky na lidskou sexualitu. Získané znalosti a zkušenosti je pak možné využít v poradenských či sexuologických praxích, kam klienti s tímto tématem často přicházejí.

LITERATURA

1. PORNHUB – 2019 Year In Review. Dostupné na: <https://www.pornhub.com/insights/2019-year-in-review>. Cit. 27. 10. 2020.
2. Bridges AJ, Morokoff PJ. Sexual media use and relational satisfaction in heterosexual couples. *Personal Relationships* 2011; 18: 562–585.
3. Maddox AM, Rhoades GK, Markman HJ. Viewing Sexually-Explicit Materials Alone or Together: Associations with Relationship Quality. *Arch Sex Behav* 2011; 40: 441–448.
4. Poulsen FO, Busby DM, Galovan AM. Pornography use: Who uses it and how it is associated with couple outcomes. *Journal of Sex Research* 2013; 50: 72–83.
5. Yucel D, Gassanov MA. Exploring actor and partner correlates of sexual satisfaction among married couples. *Social Science Research* 2010; 39: 725–738.
6. Daneback K, Træen B, Månsson S. Use of Pornography in a Random Sample of Norwegian Heterosexual Couples. *Archives of Sexual Behavior* 2009; 38 (5): 746–753.
7. Kohut T, Fisher W, Campbell L, Fisher WA. Perceived Effects of Pornography on the Couple Relationship: Initial Findings of Open-Ended, Participant-Informed, “Bottom-Up” Research. *Archives Of Sexual Behavior* 2017; 46 (2): 585–602.
8. Willoughby B, Leonhardt N. Behind Closed Doors: Individual and Joint Pornography Use Among Romantic Couples: Individual and Joint Pornography Use Among Romantic Couples. *The Journal Of Sex Research* 2018; 57 (2): 1–15.
9. Lexová E. Konzumace pornografie a partnerská sexuální aktivita. Praha: Univerzita Karlova 2020. Diplomová práce.
10. Lexová E, Weiss P. Pornografie a partnerská sexuální aktivita. 28. celostátní kongres k sexuální výchově v České republice; 2020 říjen 15.–16.; Pardubice. Praha: Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, z. s., 2020: 64–66.
11. Maas MK, Vasilenko SA, Willoughby BJ. A Dyadic Approach to Pornography Use and Relationship Satisfaction Among Heterosexual Couples: The Role of Pornography Acceptance and Anxious Attachment. *The Journal Of Sex Research* 2018; 55 (6): 772–782.
12. Stewart D, Szymanski D. Young Adult Women’s Reports of Their Male Romantic Partner’s Pornography Use as a Correlate of Their Self-Esteem, Relationship Quality and Sexual Satisfaction. *Sex Roles* 2012; 67 (5–6): 257–271.
13. Szymanski D, Stewart-Richardson D. Psychological, Relational, and Sexual Correlates of Pornography Use on Young Adult Heterosexual Men in Romantic Relationships. *The Journal Of Men’s Studies* 2014; 22: 64–82.
14. Resch MN, Alderson KG. Female Partners of Men Who Use Pornography: Are Honesty and Mutual Use Associated With Relationship Satisfaction?: *Journal Of Sex & Marital Therapy* 2014; 40 (5): 410–424.
15. Benjamin O, Tlusten D. Intimacy and/or degradation: Heterosexual images of togetherness and women’s embracement of pornography. *Sexualities* 2010; 13: 599–623.
16. Grov C, Gillespie B, Royce T, Lever J. Perceived consequences of casual online sexual activities on heterosexual relationships: A U. S. online survey. *Archives of Sexual Behavior* 2011; 40: 429–439.
17. Löfgren-Mårtenson L, Månsson SA. Lust, Love, and Life: A Qualitative Study of Swedish Adolescents’ Perceptions and Experiences with Pornography. *Journal Of Sex Research* 2009; 47: 568–579.
18. Weinberg MS, Williams CJ, Kleiner S, Irizarry Y. Pornography, normalization, and empowerment. *Archives of Sexual Behavior* 2010; 39: 1389–1401.
19. Ferron A, Lussier Y, Sabourin S, Brassard A. The Role of Internet Pornography Use and Cyber Infidelity in the Associations between Personality, Attachment, and Couple and Sexual Satisfaction. *Social Networking* 2016; 6: 1–18.